

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3037- ANB

14.4.2016

Spørsmål nr. 862 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til helse- og omsorgsministeren:

"Hvor mange nye sykehjemsplasser er påbegynt, hvor mange er ferdigstilt, og hvor mange er rehabilitert, i perioden oktober 2013 til mars 2016? Vi ber om tilsvarende tall for perioden 2009–2013."

Begrunnelse:

"I leserinnlegg fra 31.08.15 skriver Bård Hoksrud (Frp) at utbyggingstakten på kommunale omsorgstjenester er nær doblet siden Fremskrittspartiet kom i regjering. Jeg ønsker at Stortinget skal få belyst hvordan utbyggingstakten i eldreomsorgen faktisk har utviklet seg siden regjeringsskiftet i 2013. Jeg ber derfor om tall som reflekterer sykehjemsplasser som er påbegynte og ferdigstilt i inneværende stortingsperiode. Det er relevant for Stortinget å få opplyst hvor mange plasser kommunen har søkt om, antall tilsagn gitt fra Husbanken, hvor mange plasser som faktisk er ferdigstilt, og hvor mange plasser som er såkalt "avhjemlet" i samme tidsrom. Vi ber om at tall fra Husbanken og SSBs statistikk for antall beboere og plasser i sykehjem og boliger til pleie- og omsorgsformål, legges til grunn."

Svar:

Investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser ble opprettet i 2008. Ordningen har siden den ble etablert, hatt som formål å stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av plasser i institusjon og omsorgsbolig for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. Investeringstilskuddet ble opprettet i 2008, og forvaltes av Husbanken.

Kommunene kan levere heldøgntjenester i institusjon, omsorgsboliger eller i brukernes egne hjem. Tall fra SSB/Kostra måler utviklingen i heldøgntilbud i institusjon gjennom antallet plasser i sykehjem, aldershjem, barnebolig og avlastningsboliger. Utviklingen for heldøgntjenester i omsorgsbolig måles av SSB gjennom antallet beboere i boliger med heldøgns bemanning. Tall fra SSB/Kostra viser utvikling i antall plasser i institusjon og antall beboere i boliger med heldøgns bemanning, og ikke endringer i det totale botilbudet som følge av utskiftning og reovering.

Jeg forstår representantens spørsmål som at det her først spørres etter statistikk fra Husbanken om investeringstilskudd til plasser i sykehjem i perioden oktober 2013 til mars 2016, og deretter for perioden 1. januar 2009 til og med 30. september 2013. Ettersom statistikken for investeringstilskuddet ikke skiller mellom sykehjem og andre typer heldøgns tjenestetilbud i institusjon, har jeg tatt utgangspunkt i den offentlig tilgjengelige statistikken fra Husbanken for antall plasser i institusjon i endelige søknader, antall plasser i institusjon med tilsagn om tilskudd og antall plasser i institusjon med utbetalt tilskudd (ferdigstilte plasser) i de to periodene. Det er grunn til å påpeke at tilskudd som ytes til plasser i institusjon i stor grad vil være plasser i sykehjem.

Representanten stiller spørsmål om hvor mange sykehjems plasser som er påbegynt i de to periodene. Det eksisterer ikke systematisert statistikk som viser oppstartsdato for prosjekter med tilsagn om tilskudd. Husbanken fører i denne sammenhengen kun statistikk over hvor mange plasser i institusjon som har fått tilsagn om tilskudd i de ulike månedene, og det er ikke nødvendigvis samsvar mellom dato eller måned for når et prosjekt får tilsagn om tilskudd og når byggearbeidene faktisk påbegynnes. Spørsmålet om hvor mange plasser i institusjon, herunder sykehjem, som er påbegynt i ulike måneder, kan derfor ikke besvares uten en detaljert gjennomgang av kommunenes søknader til Husbanken. Et slikt arbeid er ikke mulig å gjennomføre med den tiden som her er til rådighet.

Husbanken har heller ikke månedsstatistikk som viser prosjekter som omfatter rehabilitering, herunder rehabiliteringsprosjekter på månedsnivå som omfatter plasser i sykehjem. Denne typen informasjon vil også kreve en større gjennomgang av kommunenes søknader til Husbanken.

Tabell for investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser:

	Status per 1. januar 2009	Status per 1. oktober 2013	Status per 31. mars 2016
Plasser i institusjon i endelige søknader	731	3946	6994
Plasser i institusjon med tilsagn om tilskudd	659	3908	6705
Plasser i institusjon med utbetalt tilskudd (ferdigstilte plasser)	103	2221	4076

Kilde: Husbanken. Mrk.: Plasser i institusjon = i stor grad plasser i sykehjem.

Tallene fra Husbanken viser at det i perioden 1. oktober 2013 til og med 31. mars 2016 ble mottatt endelige søknader tilsvarende 3048 plasser i institusjon. I samme periode har Husbanken gitt tilsagn om tilskudd til 2797 plasser i institusjon, og utbetalt tilskudd til 1855 ferdigstilte plasser i institusjon.

Tallene fra Husbanken viser videre at det i perioden 1. januar 2009 til og med 30. september 2013 ble mottatt endelige søknader tilsvarende 3215 plasser i institusjon. I samme periode har Husbanken gitt tilsagn om tilskudd til 3249 plasser i institusjon, og utbetalt tilskudd til 2118 ferdigstilte plasser i institusjon.

Videre ber representanten om oversikt over hvor mange plasser som er såkalt "avhjemlet" i samme periode. Jeg legger til grunn at det her menes plasser i sykehjem som er omgjort til omsorgsbolig ved at kommunen ikke lenger krever egenandel av beboer etter regelverket for vederlag for langtidsopphold i institusjon, men heller krever husleie som i ordinære utleieboliger, herunder omsorgsbolig. Kommunene står fritt til selv å velge hva som er formålstjenlig i organiseringen av sine omsorgstjenestene, og jeg er kjent med at det forekommer tilfeller av denne typen bruksendring. Det eksisterer imidlertid ikke offentlig statistikk som viser slik bruksendring målt i antall plasser. Det er samtidig viktig å understreke at uavhengig av hvordan og hvor kommunene hjemler sitt tilbud, så skal kommunene sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Til slutt ber representanten om at det i svaret skal legges til grunn "*SSBs statistikk for antall beboere og plasser i sykehjem og boliger til pleie- og omsorgsformål*". Jeg oppfatter at representanten med dette ber om en skjematisk fremstilling av utviklingen for de etterspurte variablene siden 2009. Ettersom SSBs målepunkt er 31. desember, er det naturlig å inkludere tall for 2008 for å få med utviklingen også i 2009.

I budsjetteringen av investeringstilskuddet legges det til grunn en periode på fem år fra tilsagn om tilskudd er gitt, til plassen er ferdigstilt og tilskudd utbetales. Det vil derfor ta flere år før en effekt av regjeringens styrking av investeringstilskuddet i 2013 vil kunne vises i statistikken fra SSB.

SSB publiserer ikke statistikk for antall plasser i boliger til pleie- og omsorgsformål, men antall beboere i boliger til pleie- og omsorgsformål. Jeg har også inkludert tall fra SSB for beboere i bolig med heldøgns bemanning, ettersom investeringstilskuddet kun ytes til plasser som skal bebos av personer med behov for heldøgns omsorgstjenester og dette er den eneste variabelen publisert i Kostra som viser heldøgns tjenestetilbud i omsorgsbolig.

Tabell for tall fra SSB:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Sykehjemsbeboere	41160	40795	41310	40534	40521	39967
Plasser i sykehjem	39325	39259	39670	39852	40307	40184	40184	39633
Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål	42792	44483	44846	44772	44087	43536
Beboere i bolig med heldøgns bemanning	20141	20186	20936	21675	22015	21786	22221	22796

Kilde: SSB/Kostrå. Enkelte år mangler registreringer av ulike årsaker. * Tall for 2015 er ureviderte og foreløpige.

Med hilsen

Bent Høie